

Školske knjižnice danas : stanje i perspektive

Frida Bišćan

fbiscan@nsk.hr

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Hrvatski zavod za knjižničarstvo

Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

- ▶ Zakon o knjižnicama (1997.)
- ▶ Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (2001.)
  - ▶ središte hrvatskog knjižničkog sustava i središnja matična knjižnica za sve vrste knjižnica na području Republike Hrvatske
  - ▶ temeljni zadatak: organiziranje i razvijanje sustava knjižnica u Republici Hrvatskoj radi unapređivanja njihova rada na temelju suvremene knjižnične teorije i prakse
  - ▶ u okviru redovne matične djelatnosti prikuplja, obrađuje i analizira statističke podatke o poslovanju svih vrsta knjižnica

Prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti

Knjižnična statistika - čl. 10.

- ▶ Knjižnice su obvezne prikupljati i objavljivati statističke podatke o svom poslovanju sukladno važećim propisima koji reguliraju područje statističkog praćenja djelatnosti i odredbama ovog Zakona.
- ▶ Statistički podaci prikupljaju se i godišnje putem jedinstvenog elektroničkog sustava za prikupljanje, obradu, izvještavanje i arhiviranje podataka pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.
- ▶ Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, na temelju prikupljenih podataka, izrađuje i objavljuje analizu stanja knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica

- ▶ Cilj
  - ▶ osuvremenjivanje načina prikupljanja statističkih podataka, njihove obrade, arhiviranja, prikaza i dostupnosti
  - ▶ stvaranje jedinstvene baze podataka za sve vrste knjižnica
  - ▶ izrada analiza stanja knjižnica
- ▶ Očekivani rezultati
  - ▶ prikupljeni podatci koji su pouzdani, relevantni i usporedivi te javno dostupni
  - ▶ podatci se redovito administriraju i ažuriraju na godišnjoj razini za sve vrste knjižnica
  - ▶ veća prisutnost knjižnica na internetu te bolja dostupnost i umreženost
- ▶ Aktivnosti
  - ▶ Projekt *Primjena hrvatskih ISO normi za elektroničko prikupljanje, izvještavanje i arhiviranje statističkih podataka za sve vrste knjižnica*
  - ▶ pokrenut 2013. uz podršku Ministarstva kulture i Državnog zavoda za norme Republike Hrvatske

Projekt online prikupljanja statističkih podataka za sve vrste knjižnica

- ▶ pokrenut je 2013. uz podršku Ministarstva kulture i Državnog zavoda za norme Republike Hrvatske kao pilot projekt *Primjena hrvatskih ISO normi za elektroničko prikupljanje, izvještavanje i arhiviranje statističkih podataka za sve vrste knjižnica*
- ▶ prevedene su na hrvatski jezik norma ISO 2789:2006 (4.izd.) i norma ISO 11620:2008 (2. izd.)
- ▶ nova izdanja međunarodnih normi ISO 2789:2013 (5. izd.) i ISO 11620:2014 (3. izd.) kao referentnih dokumenata za prikupljanje statističkih podataka o radu knjižnica
- ▶ Hrvatski zavod za norme usvaja ih kao hrvatske norme HRN ISO 2789:2014 (Informacije i dokumentacija - Međunarodna knjižnična statistika / International library statistics) i HRN ISO 11620:2014 (Informacije i dokumentacija - Pokazatelji učinka knjižnice / Library Performance Indicators).

Projektni tim(2015.-2017.)

Dunja Marija Gabriel (NSK/HZK, savjetnica za narodne knjižnice), koordinatorica 2015. - 2017.

Frida Bišćan (NSK/HZK, savjetnica za školske knjižnice), (2016.-2017.)

Zagorka Majstorović (NSK/HZK, savjetnica za visokoškolske i specijalne knjižnice) (2013.-2017.)

Aleksandra Pikić (NSK/HZK, savjetnica za visokoškolske i specijalne knjižnice na razini sveučilišne matične knjižnice (2016.-2017.)

Matilda Hraste (NSK/HZK, stručni suradnik za digitalizaciju) (2015.-2017.)

Dunja Holcer (GK Sisak, Matična služba za narodne knjižnice) (2013.-2017.)

Ljiljana Vugrinec (KiČ Fran Galović Koprivnica, Matična služba za narodne knjižnice) (2017.)

Liana Diković (GK Pula, Matična služba za školske knjižnice) (2013.-2017.)

Kornelija Petr Balog (FF Osijek) (2013.-2017.)

Senka Tomljanović (SK Rijeka) (2013.-2017.)

Aktivnosti

- ▶ usklađivanje novih izdanja normi ISO 2789:2013 i ISO 11620:2014 s postojećim
- ▶ odabir i implementacija 18 zajedničkih kategorija statističkih podataka
- ▶ odabir i implementacija 13 zajedničkih pokazatelja uspješnosti u skladu s normom ISO 11620
- ▶ izrada **UPUTA za unos statističkih podataka o radu knjižnica u sustavu online statistike** (izradile Frida Bišćan, Dunja Marija Gabriel, Matilda Justinić, Aleksandra Pikić)

Aktivnosti

IT odjel

- ▶ izrađena baza knjižnica (1800)
- ▶ izrađen ID za svaku knjižnicu za pristup bazi podataka

HZK

- ▶ edukacija knjižničara
  - ▶ edukacija voditelja ŽMS
  - ▶ edukacija knjižničara na terenu
- ▶ testiranje sustava (savjetnice u HZK i voditelji/ce ŽMS)
- ▶ kontinuirana dorada tehničkih karakteristika Sustava u pogledu nadležnosti za unos i promjenu podataka za pojedine knjižnice dodavanjem sustava validacije unesenih podataka i hijerarhije autorizacije
- ▶ rokovi za unos podataka
- ▶ izrada prijedloga dopune Sustava koji obuhvaća posebni (dopunjeni) okvir statističkih podataka za pojedine vrste knjižnica u skladu sa normom HRN ISO 2789:2014, poglavlje 6 - Prikupljanje statističkih podataka (Collecting statistical data) i nacionalnim standardima za pojedine vrste knjižnica

Sustav statističkih podataka o knjižnicama

Odaberite godinu: 2016

Naziv ili mjesto knjižnice: Pretraga

Odaberite knjižnicu: Narodna knjižnica Petar Preradović Bjelovar

Naziv knjižnice: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Opći podaci knjižnice

Izvori, pristup, oprema
Korištenje
Učinkovitost
Mogućnosti i razvoj

Pokazatelji uspješnosti
Impresum

Upute za ispunjavanje

Vrsta knjižnice: Nacionalna

OIB: 94838770814 Naziv matične ustanove: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Telefon: 01 616 4002; 616 4040, 616 Faks: Mrežna adresa: www.nsk.hr

Mjesto: 10000 Zagreb Županija: Grad Zagreb Godina osnivanja:

Ime i prezime : **Odgovorna osoba za knjižnicu*** **Elektronska pošta:**

dr. sc. Tatjana Petrić tpetrić@nsk.hr

Odgovorna osoba za podatke*

dr. sc. Zagorka Majstorović zmajstorovic@nsk.hr

Voditelj-ica matične službe*

dr. sc. Zagorka Majstorović zmajstorovic@nsk.hr

Spremi Briši sav tekst

Korisnik fbiscan
Odjava

Upute za ispunjavanje

© Sektor statističkih podataka o knjižnicama 2017. © NSK Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Skupine podataka

- ▶ Opći podaci
- ▶ Izvori, pristup, oprema
- ▶ Korištenje
- ▶ Učinkovitost
- ▶ Mogućnosti i razvoj

- ▶ Pokazatelji uspješnosti

Školske knjižnice u Sustavu online statistike

Baza Sustava:

- ▶ Knjižnice osnovnih škola - 885
- ▶ Knjižnice srednjih škola - 380

Ukupno: 1265

Knjižnice koje nisu dostavile podatke:

- ▶ Knjižnice osnovnih škola - 40 (4%)
- ▶ Knjižnice srednjih škola - 43 (11%)

Ukupno: 83

Prostor školskih knjižnica

RB	ŽUPANIJA	BROJ ŠKOLA	BP	PROSTOR U M ²	PROSJEK	ISPOD STANDARDA	POSTOTAK
1	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	40	1	2778	71	16	40%
2	BRODSKO-POSAVSKA	44		3071	70	19	43
3	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	45	3	2006	49	29	64
4	GRAD ZAGREB	196	47	11 982	68	63	32
5	ISTARSKA	68	15	3751	70	36	53
6	KARLOVAČKA	41	1	2163	53	27	66
7	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	33		2083	63	13	39
8	KRAPINSKO-ZAGORSKA	42	1	2515	61	21	50
9	LIČKO-SENJSKA	20		1181	59	11	55
10	MEDIMURSKA	38		2147	56	20	53
11	OSJEČKO-BARANJSKA	99	10	5902	65	56	57
12	POŽEŠKO-SLAVONSKA	22		1473	79	12	55
13	PRIMORSKO-GORANSKA	91	1	6836	77	34	37
14	SISAČKO-MOSLAVAČKA	48	4	2954	67	21	44
15	SPLITSKO-DALMATINSKA	138	15	7515	61	70	51
16	ŠIBENSKO-KNINSKA	34		2599	81	9	26
17	VARAŽDINSKA	53		3704	70	20	38
18	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	27	2	2541	101	6	22
19	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	70		3952	56	40	57
20	ZADARSKA	57	2	3435	62	32	56
21	ZAGREBAČKA	62	6	3832	70	22	35

Prostor školskih knjižnica

Standard za školske knjižnice

- ▶ Prosjek do 60m² - 5 županija
- ▶ Prosjek iznad 60m² - 16 županija
- ▶ Postotak:
  - ▶ do 50% - 11 županija
  - ▶ iznad 50% - 9 županija
- ▶ Prostor ne zadovoljava minimum standarda - 577 knjižnica

RB	ŽUPANIJA	BROJ ŠKOLA	BP	EDUKACIJE
1	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	40	1	38
2	BRODSKO-POSAVSKA	44		40
3	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	45	3	39
4	GRAD ZAGREB	196	47	134
5	ISTARSKA	68	15	53
6	KARLOVAČKA	41	1	37
7	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	33		33
8	KRAPINSKO-ZAGORSKA	42	1	37
9	LIČKO-SENJSKA	20		12
10	MEĐIMURSKA	38		35
11	OSJEČKO-BARANJSKA	99	10	69
12	POŽEŠKO-SLAVONSKA	22		20
13	PRIMORSKO-GORANSKA	91	1	82
14	SISAČKO-MOSLAVAČKA	48	4	41
15	SPLITSKO-DALMATINSKA	138	15	108
16	ŠIBENSKO-KNINSKA	34		27
17	VARAŽDINSKA	53		49
18	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	27	2	13
19	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	70		64
20	ZADARSKA	57	2	49
21	ZAGREBAČKA	62	6	48

Izvori i literatura

- ▶ Gabriel, Dunja Marija. Projekt online prikupljanja statističkih podataka za sve vrste knjižnica. Zagreb, 2017.
- ▶ Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 43/01).
- ▶ Standardi za narodne knjižnice (NN 58/99).
- ▶ Standard za školske knjižnice (NN 34/00).
- ▶ Prijedlog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
- ▶ Zakon o knjižnicama (NN 105/97).
- ▶ <http://hk.nsk.hr>